

Erika Rinne

SÄKYLÄN LAPSIPERHEIDEN KANSALAISSRAATI

Hoitotyön koulutusohjelma
2016

SÄKYLÄN LAPSIPERHEIDEN KANSALAISRAATI

Rinne, Erika
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Joulukuu 2016
Ohjaaja: Mikkonen-Ojala, Tiina
Sivumäärä: 26
Liitteitä: 6

Asiasanat: lapsiperhe, deliberatiivinen demokratia, kansalaisraati

Opinnäytetyössä kuvaillaan kaksipäiväisen Säkylän lapsiperheiden kansalaisraadinn kulkua sekä kerrotaan, miten lapsiperheiden vanhemmat koostivat julkilausuman ja minkälainen julkilausumasta muodostui. Opinnäytetyön tavoitteena oli, että sen tulosten avulla pystyttäisiin kehittämään Säkylän kunnan lapsiperheiden palveluita vielä paremmin vastaamaan lapsiperheiden tarpeita. Tutkimusmenetelmänä työssä käytettiin laadullista eli kvalitatiivista tutkimusotetta. Aineisto kerättiin havainnoimalla ja omia muistiinpanoja tekemällä sekä lapsiperheiden kirjallisten palautteiden kautta.

Saatujen tulosten perusteella lapsiperheiden kansalaisraati todettiin onnistuneeksi. Kansalaisraatiin osallistuneet vanhemmat tunsivat tulleen kuulluiksi ja kokivat saaneensa aikaan onnistuneen ja asiapitoisen julkilausuman. Raatilaiset jäivät mielenkiinnolla odottamaan minkälaisia vaikutuksia heidän julkilausumallaan on kunnan palveluissa ja kuinka paljon heidän julkilausumansa kehittämis ehdotuksia tullaan loppujen lopuksi toteuttamaan. Vaikka kyseessä oli lapsiperheiden kansalaisraati, ei mukana ollut lapsia. Tulevaisuudessa olisikin kiinnostavaa myös tietää, miten lapset kehittäisivät kunnan asioita.

THE CITIZENS' JURY OF FAMILIES WITH CHILDREN FROM SÄKYLÄ

Rinne, Erika

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in nursing

December 2016

Supervisor: Mikkonen-Ojala, Tiina

Number of pages: 26

Appendices: 6

Keywords: families with children, deliberative democracy, citizens' jury

---

The current thesis concerns the process of a two-day citizens' jury composed of families with children from Säkyä. In this thesis, both the eventual statement and the process of forming the statement are described. The aim is to provide information that could help develop the services for families with children provided by the municipality of Säkyä to better meet the needs of the families. The research is qualitative, and the data were collected through observation, personal notes and the written feedback provided by the families.

On the basis of the obtained results, the citizens' jury of families with children was found to be successful. The parents who participated in the citizens' jury felt that their voices had been heard and that they managed to form a factual and well-executed statement. The jury members are very interested to see how their statement will influence the municipal services and to what extent their development proposal will actually be implemented. Although the citizens' jury consisted of families with children, no children were involved in the jury. Therefore, in the future, it would be interesting to investigate how children themselves would develop the municipal services.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	OPINNÄYTETYÖN TEOREETTINEN TAUSTA	5
2.1	Lapsiperheet.....	6
2.2	Deliberatiivinen demokratia.....	6
2.3	Kansalaisraati.....	7
3	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE.....	9
4	AINEISTONKERUUMENETELMÄN VALINTA JA AINEISTONKERUU.....	9
5	KANSALAISSRAATIPÄIVÄT 12.5.2016 JA 14.5.2016.....	10
5.1	Lapsiperheiden kansalaisraati 12.5.2016.	11
5.2	Lapsiperheiden kansalaisraati 14.5.2016.	12
5.3	Julkilausuma	14
6	AINEISTON ANALYYSI, JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	15
7	OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI	22
	LÄHTEET.....	25
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Perinteisestä äänestyksestä ja kuntalaistenkuulemisesta poiketen on syntynyt uusi kuntalaisten osallisuutta vahvistava tapa saada päätöksentekoon ja kehittämiseen vaikuttavuutta ja se on kansalaisraati. Kansalaisraadin tarkoituksena on saada kuntalaisten tai jonkin väestöryhmän ääni kuuluviin ja kuulla heidän ajatuksiaan, mielipiteitään ja näkemyksiä aihealueen tai alueen kehittämisestä. (Kellokumpu, Körkkö, Majaneva, Ojala, Ruuskanen & Tuomaala 2015, 10; Raisio & Vartiainen 2011, 7.)

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvailla kaksipäiväisen lapsiperheiden kansalaisraadin kulkua sekä kertoa, miten lapsiperheiden vanhemmat koostivat julkilausuman ja minkälainen julkilausumasta muodostui. Tavoitteena opinnäytetyössä on, että opinnäytetyön tulosten avulla Säkylän kunnassa lapsiperheiden palveluita pystytään kehittämään vielä paremmin vastaamaan lapsiperheiden tarpeita.

Opinnäytetyön teoreettisessa osassa määritellään lapsiperhe ja tarkastellaan deliberatiivisen demokratian ja kansalaisraadin käsitteitä sekä aiempia tutkimuksia, jotka sivuavat aihetta.

Opinnäytetyön empiirisessä osassa käsitellään laadullista tutkimusotetta sekä kuvataan aineistokeruu lapsiperheiden kansalaisraadissa. Empiirisessä osassa kuvaillaan myös kansalaisraadin toteutuminen ja sen tuloksena koostettu julkilausumaa.

2 OPINNÄYTETYÖN TEOREETTINEN TAUSTA

Opinnäytetyön keskeisimmät käsitteet ovat lapsiperheet, deliberatiivinen demokratia ja kansalaisraati.

2.1 Lapsiperheet

Avio-, avo- ja rekisteröityneet parit, joilla ei ole tai on lapsia sekä yhden vanhemman perheet luokitellaan perheiksi. Lapsella, joka on perheessä lapsen asemassa, ei ole mitään selvää ikärajoitusta. Lapsiperheiksi luokitellaan ja kutsutaan perheitä, joissa on vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi. (Tilastokeskuksen [www-sivut 2016a.](#))

Suomessa oli 571 470 lapsiperhettä vuoden 2015 lopussa (Tilastokeskuksen [www-sivut 2016b.](#)). Viimeisten vuosien aikana lapsiperheiden osuus on ollut tasaisessa laskussa (Tilastokeskuksen [www-sivut 2016c.](#)). Tämä näkyy myös Säkylän kunnan väestönkehityksessä. Säkylässä lapsiperheiden määrä on poikkeuksellisen pieni. (Säkylän kunnan hyvinvointikertomus 2013.) Vuonna 2015 oli Satakunnassa 22 024 lapsiperhettä ja Säkylässä 659 lapsiperhettä. Lapsiperheiden määrä on ollut tasaisesti laskussa koko Suomessa, Satakunnassa ja Säkylässä vuodesta 1992 lähtien. (Tilastokeskuksen [www-sivut 2016b.](#))

2.2 Deliberatiivinen demokratia

Deliberatiivisella demokratialla tarkoitetaan demokratian muotoa, jossa kaikilla on samanlaiset mahdollisuudet osallistua. Jokaisella osallistujalla on mahdollisuus tuoda omat näkökulmansa ja argumenttinsa esiin ilman, että huomio kiinnittyy statukseen vaan itse argumenttiin. (Raisio & Vartiainen 2011, 62.) Deliberatiivinen demokratia (deliberative democracy) suomennetaan yleisesti keskustelevaksi ja harkitsevaksi demokratiaksi. Deliberatiivisen demokratian mukaan kaikilla kansalaisilla tulisi olla heitä itseään koskevaan päätöksentekoon oikeus ja mahdollisuus osallistua sekä tulla informoiduiksi keskeisesti päätöksentekoon vaikuttavista asioista. Kuitenkin toisaalta päätöksentekoon osallistuvilla tulisi olla velvollisuus päätösten perustelemiseen julkisesti. Deliberatiivinen demokratia ei siis ole pelkästään puhetta, vaan sen tavoitteena on yhteiseen lopputulokseen pääseminen ja vaikuttaminen julkiseen päätöksentekoon. (Deliberatiivisen Demokratian Instituutti - Institutet för deliberativ demokrati 2016.) Deliberatiivinen demokratia siis sallii ja vaatii aidon vaikuttamisen. Sanalla ei ole suoraa suomenkielistä käännöstä, mutta sitä voidaan suomentaa harkitsevaksi, pohdiskelevaksi ja keskustelevaksi demokratiaksi. (Raisio & Vartiainen 2011, 11.)

Noora Pajarin (2013) tekemässä Pro gradussa ”Kuulen eri näkökantoja, olen mukana ja ymmärrän miksi joku on eri mieltä. Tutkimus oikeusministeriön kansalaisraati – hankkeesta deliberatiivisen demokratian osallistamismenetelmänä 2013” kuvaillaan, miten kansalaisraati hanke toteutti deliberatiivisen demokratian ihanteita sekä minkälaisena kokemuksena hankkeeseen osallistuneet kansalaisraadin jäsenet kokivat tapahtuman. Tutkimusaineistoa kerättiin osallistujilta kyselyillä ja havainnoimalla. Tutkimuksesta saatujen tulosten perusteella kansalaisraati toimi kansalaisten mielipiteitä keräävänä osallistamismenetelmänä hyvin. Osallistujat kokivat, että kansalaisraati toimii poliittisena voimaannuttajana ja kansankasvatuksen menetelmänä hyvin. Kansalaisraadin myötä osallistujat myös tunsivat poliittisen tietoutensa lisääntyneen ja politiikka tuntui heistä läheisemmältä, kuin mitä se oli aikaisemmin ennen heillä ollut. (Pajari 2013, 2-3.)

2.3 Kansalaisraati

Kansalaisraadilla tarkoitetaan osallistavan lähidemokratian välinettä, jonka tarkoituksena on saada esille paikallisten asukkaiden tai tietyn väestöryhmän näkemykset tietyn aihealueen tai alueen kehittämisestä (Kellokumpu ym. 2015, 10). Kansalaisraadin tarkoituksena on vahvistaa kansalaisten ja kuntalaisten osallistumista ja vaikuttavuutta päätöksentekoon ja kehittämiseen. Äänestäminen ja kuntalaiskuulemiset ovat perinteisiä osallistumisen vaikuttamisen muotoja. Nämä ovat hyviä ja toimivia malleja, mutta ne eivät takaa riittävää osallistumista. Kansalaisraati antaa paremmat mahdollisuudet kansalaisille ja kuntalaisille pohtia ja ymmärtää sekä tuoda esille omia mielipiteitään siitä, miten pitäisi käsitellä ja ratkaista julkisen sektorin ongelmia. (Raisio & Vartiainen 2011, 7.)

Jarkko Karjalaisen (2014) tekemässä opinnäytetyössä ”Kuntalaisten osallistuminen kunnan päätöksentekoon – case: Säskylän nuorten kansalaisraadin järjestäminen 2014” selvitetään kuntalaisten osallistumista kunnan päätöksentekoon kansalaisraadin avulla. Työssä kuvataan nuorten kansalaisraadin järjestämisprosessia ja sitä, miten nuoret kokivat kansalaisraadin avulla pystyvänsä vaikuttamaan kunnan päätöksente-

koon. Tutkimusainestoa kerättiin havainnoimalla ja haastattelemalla raatiin osallistuneita nuoria ja ohjausryhmän jäseniä. Tutkimuksesta saatujen tulosten mukaan kansalaisraati koettiin onnistuneeksi ja nuoret kokivat saaneensa kansalaisraadista enemmän kuin olivat odottaneet ja he uskoivat, että julkilausuma tulee osittain toteutumaan. (Karjalainen 2014, 2.)

Päivi Kankaanrannan ja Sari Teerin (2015) toimittamassa opinnäytetyössä ”Ikäihmisten kansalaisraati – keino palvelujen kehittämiseen asiakaslähtöisemmäksi 2015” selvitetään ikäihmisten kokemuksia kansalaisraadista ja minkälaisen julkilausuman ikäihmiset tekivät kansalaisraadin päätteeksi sekä minkälainen oppimiskokemus kansalaisraati oli työtä tehneille opiskelijoille. Julkaisussa kuvataan kokemuksia ensimmäisestä ikäihmisten kansalaisraadista. Kokemuksia kansalaisraadista on kuvattu jokaisen raatilaisen omasta näkökulmasta. Työssä kuvaillaan ikäihmisten kansalaisraadin suunnittelua, toteutusta ja julkilausumaa. Näiden lisäksi työssä kuvaillaan myös kansalaisraatia oppimiskokemuksena opiskelijoiden näkökulmasta. Tutkimuksesta saatujen tulosten mukaan ikäihmiset kokivat kansalaisraadin mielenkiintoiseksi ja arvokkaaksi kokemukseksi (Kankaanranta & Teeri 2015, 7, 17).

Aili Kalliokosken (2015) tekemässä Pro gradussa ”Aitoa vaikuttamista vai symbolista osallistamista? Kansalaisraadit Jyväskylässä vuosina 2012-2013” tutkittiin, onko päätöksentekoon saatu vaikutusta kansalaisraadin laatimilla julkilausumilla. Työssä tutkitaan, myös toteutuivatko deliberatiiviset ihanteet kansalaisraadeissa sekä kenellä on todellisuudessa valta kansalaisraatiprosesseissa. Tutkimusaineisto kerättiin kyselyistä, joita kansalaisraadin osallistujille pidettiin sekä sähköpostihaastatteluista, joita järjestäjille pidettiin. Näiden lisäksi aineistoa kerättiin kansalaisraatien julkilausumista, vastineista, kaupunginvaltuuston ja eräiden lauta- ja toimikuntien pöytäkirjoista sekä kirjallisista taustamateriaaleista, jotka koskivat kansalaisraatilaisia. Tutkimuksesta tehtyjen johtopäätösten mukaan voitiin todeta, että kansalaisraatitoiminnan kautta kansalaiset eivät pääse vaikuttamaan. Demokratiateoriassa korostuneet ihanteet eivät kansalaisraadissa toteutuneet ja virkamiehet käyttävät edelleen pääasiassa valtaa kansalaisraatitoiminnassa. (Kalliokoski 2015, 2.)

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvailla kaksipäiväisen lapsiperheiden kansalaisraad-
in kulkua, sekä kertoa, miten lapsiperheiden vanhemmat koostivat julkilausuman ja
minkälaisen julkilausuman he kokosivat.

Opinnäytetyön tavoitteena oli, että opinnäytetyön tulosten avulla Säkylän kunnassa
lapsiperheiden palveluita pystytään kehittämään vielä paremmin vastaamaan lapsiper-
heiden tarpeita.

Opinnäytetyön tarkoituksesta ja tavoitteista muodostui kolme tutkittavaa kysymystä,
jotka ovat:

1. Miten Säkylän kunnan lapsiperheiden kansalaisraati toteutui?
2. Mitä mieltä osallistujat olivat kansalaisraadista?
3. Millainen Säkylän kunnan lapsiperheiden kansalaisraad-
in julkilausumasta muodostui?

4 AINEISTONKERUUMENETELMÄN VALINTA JA AINEISTONKERUU

Tässä opinnäytetyössä käytettiin laadullista eli kvalitatiivista tutkimusotetta. Lähtö-
kohtana on ihminen, hänen elämänpiirinsä ja siihen liittyvät merkitykset. Laadullisessa
tutkimuksessa aineistonkeruumenetelmiä on monia esimerkiksi havainnointi, haastat-
telu ja videointi. (Juvakka & Kylmä 2007, 16.) Laadullisessa tutkimuksessa tavoit-
teena on ymmärtää osallistujien näkökulma. Tutkimuksessa korostuvat ja korostetaan
asioiden merkityksiä. Tutkimuksen aineisto koostuu pääosin sanoista. (Liimatainen-
Yläne 2016.)

Tässä opinnäytetyössä aineistokeruumenetelmänä käytettiin pääasiassa havainnointia.
Havainnointi sopii moniin erilaisiin tutkimuksiin sen helppouden vuoksi. Havainnointi

on menetelmänä moniulotteinen. Se voi olla osa muuta menetelmää tai itsenäinen työtapa. Havainnot dokumentoidaan usein tekijän omina käsinkirjoitettuna muistiinpanoina, mutta myös nauhoitteet ja videointi toimivat dokumentteina. Näitä menetelmiä tulee kuitenkin olosuhteiden mukaan harkita ja miettiä. (Juvakka & Kylmä 2007, 94-95.) Tässä opinnäytetyössä käytettiin havainnointia aineistokeruumenetelmänä. Oleskelemalla tutkittavien henkilöiden kanssa ja tekemällä muistiinpanoja heidän ajatuksistaan, mielipiteistään ja pohdinnoistaan saatiin kerättyä aineisto opinnäytetyötä varten. Lisäksi analysoitiin kansalaisraatiin osallistuneiden lapsiperheiden kirjallisia palautteita. Kirjallisen palautteen pohja on nähtävissä liitteessä 1.

Tutkimuksen kohderyhmänä olivat Säkylän kunnan lapsiperheiden vanhemmat. Lapsiperheiden kansalaisraadista tiedotettiin huhtikuussa 2016 Säkylän kunnan jokaisessa alakoulussa Wilman välityksellä tai reppupostilla lasten mukana. Kunnan netti- ja Facebook-sivuilla tiedotettiin myös kansalaisraadista sekä tieto levitettiin seurakunnan, MLL:n ja vanhempainyhdistysten kautta alakouluikäisten lapsiperheille. Lapsiperheiden kansalaisraadin mainos on nähtävissä liitteessä 2. Ilmoittautumislomake oli saatavilla sähköisenä sekä paperiversiona. Ilmoittautumislomake on nähtävissä liitteessä 3. Lapsiperheiden vanhempien kiinnostusta herättämään oli Ala-Satakuntaan kirjoitettu myös juttu aiheesta, joka on nähtävissä liitteessä 4. Lapsiperheiden kansalaisraati toteutui Säkylässä 12.5.2016 ja 14.5.2016.

Lapsiperheiden kansalaisraatilaiset saivat ensimmäisenä päivänä kuulla, että olen tekemässä opinnäytetyötä Säkylän lapsiperheiden kansalaisraadista ja minun roolini tapahtumassa on seurata ja havainnoida kansalaisraatia sekä tehdä omia muistiinpanoja. Kansalaisraatiin osallistuneille vanhemmilla ei ollut aikaisemmin ilmoitettu osallistumisestani, mutta asian suhteen heillä ei ollut mitään sitä vastaan.

5 KANSALAISRAATIPÄIVÄT 12.5.2016 JA 14.5.2016

Tässä luvussa esitellään Säkylän lapsiperheiden kansalaisraatia. Lapsiperheiden kansalaisraadin molempien päivien ohjelma on nähtävissä liitteessä 5.

5.1 Lapsiperheiden kansalaisraati 12.5.2016.

Lapsiperheiden kansalaisraadın ensimmäinen päivä alkoi aikataulun mukaisesti kello 17. Kansalaisraatiin ilmoittautuneista kymmenestä osallistujista paikalle oli saapunut viisi vanhempaa. Tapahtuman aluksi osallistujat toivotettiin tervetulleiksi, jonka jälkeen Pois syrjästä – Kastehankkeen projektityöntekijä kertoi vielä kansalaisraatipäivien ohjelman kulusta, mitä kansalaisraadilla tarkoitetaan ja mitä on tarkoitus saada aikaiseksi kaksipäiväisen lapsiperheiden kansalaisraadın aikana. Raatilaisilta myös kysyttiin, minkälaisilla fiiliksillä he olivat tulleet ensimmäiseen kansalaisraatipäivään.

Ensimmäisen päivän ilta oli omistettu asiantuntijoiden luennoille. Luentoja pitämään oli saapunut neljä asiantuntijaa, jotka kertoivat Säkylän kunnan lapsiperheiden palveluista ja harrastemahdollisuuksista, vanhemmuudesta sekä perheiden osallisuudesta ja sen vahvistamisesta.

Vapaa-aikasihteeri oli ensimmäinen luennoitsija, jota raatilaiset pääsivät kuuntelemaan. Hän kertoi Säkylän kunnan liikuntaharrastemahdollisuuksista ja mitä erilaisia liikuntapaikkoja kunnalla on tarjota asukkailleen. Vapaa-aikasihteeri myös toi esityksessään esille, mitä muutoksia kunnan liikuntaharrastuksien ja – paikkojen suhteen oli tapahtunut nuorten kansalaisraadın julkilausuman vaikutuksesta. Muutoksia oli tapahtunut muun muassa urheilu- ja nuorisotilojen aukioloaikoihin. Myös urheilupaikkoja oli ehostettu ja kunnostettu tähän päivään sopivimmiksi. (Parviainen 2016.)

Toisena luennoitsijana raatilaiset pääsivät kuulemaan kunnan perhetyöntekijää. Perhetyöntekijä kertoi lyhyesti lapsiperheiden kotipalvelusta ja ennaltaehkäisevästä perhetyöstä Säkylässä. Hän kertoi kriteereistä lapsiperheiden kotipalvelun ja ennaltaehkäisevän perhetyön saamiseksi, asiakasmaksuista sekä minkälaiset henkilöresurssit heillä on tällä hetkellä. (Saarinen 2016.)

Kolmantena luennoitsijana raatilaiset kuulivat psykologina, psykoterapeuttina ja perheterapeuttina toimivaa henkilöä. Hän luennoi vanhemmuudesta ja laitoi raatilaiset muun muassa pohtimaan, missä asioissa he voisivat ennakoida paremmin. Hän myös kertoi kuuntelemisesta ja viestimisestä sekä miten eri tavalla jokainen lapsi ja aikuinen

ottavat viestintää vastaan. (Juvakka 2016.) Ennen neljättä ja viimeistä luennoitsijaa pidettiin tauko, jonka yhteydessä tarjoiltiin iltapala.

Viimeisenä luennoitsijana raatilaisille toimi sairaanhoitaja, TtT, tutkija ja yliopisto-opettaja Tampereen yliopistosta. Hän luennoi perheiden osallisuudesta ja sen vahvistamisesta. Hän kertoi luennon aikana, mitä tarkoitetaan vanhempien, lasten ja perheiden osallisuudella sekä miten vanhempien osallisuutta voidaan vahvistaa. Hän kertoi myös, mitä lasten osallisuus käytännössä on tai ei ole, mitä hyötyä lasten osallisuudella on ja miten lasten osallisuutta voidaan vahvistaa kotona ja palveluissa. (Vuorenmaa 2016.) Luentojen päätyttyä raatilaiset saivat kertoa tuntemuksia ja mielipiteitä, joita heille heräsi ensimmäisestä kansalaisraatipäivästä.

Ensimmäinen kansalaisraatipäivä sujui hyvin. Raadin jäsenet olivat tyytyväisiä päivän sisältöön ja olivat innolla odottamassa toista kansalaisraatipäivää, jolloin he pääsisivät paremmin tuomaan esille omia näkemyksiä ja mielipiteitä Säkylän kunnan asioista. Aikataulullisesti päivä loppui parikymmentä minuuttia suunniteltua myöhemmin eli noin kello 20.20.

Lapsiperheiden ensimmäisenä kansalaisraatipäivänä minun toimenkuvani oli osallistua kuulijana yhdessä muiden raatilaisten kanssa asiantuntijoiden luennoille. Ensimmäisenä päivänä roolini oli siis toimia kuuntelijana, havainnoida raatilaisia sekä tehdä omia muistiinpanoja luennoista sekä raatilaisten mielipiteistä ja ajatuksista, joita heille syntyi ja heräsi ensimmäisen kansalaisraatipäivän aikana.

5.2 Lapsiperheiden kansalaisraati 14.5.2016.

Lapsiperheiden kansalaisraadın toinen päivä alkoi aikataulun mukaisesti kello 10. Päivän ohjelmana oli käydä pienryhmäkeskustelua, koota julkilausuma ja luovuttaa julkilausuma kunnan- ja perusturvanjohtajille. Päivän aluksi Pois syrjästä – Kastehankkeen projektityöntekijä kertoi ohjeistusta pienryhmäkeskustelua ja julkilausuman työstämisestä varten. Tämän jälkeen raatilaiset muodostivat yhden pienryhmän pienen osallistujamäärän vuoksi, sillä toisena päivänä osallistujia oli vain neljä. Tässä pienryhmässä he saivat ruveta keskustelemaan mielipiteistä, tuntemuksista ja omista kokemuksista,

joita heillä oli herännyt ensimmäisen kansalaisraatipäivän luennoitsijoiden aikana sekä asioista, jotka heidän mielestään kaipaavat parannusta kunnassa.

Raatiilaisten ei tarvinnut tehdä omia muistiinpanoja asioista, joista he keskustelivat pienryhmässä, vaan Pois syrjästä – Kastehankkeen projektityöntekijä ja projektipäällikkö huolehtivat niiden tekemisestä. Puolitoista tuntia raatiilaiset kävivät yhteisymmärryksessä kiivasta, mutta yhteistuumaista keskustelua Säkylän kunnan asioista. Pienryhmän ahkeroinnin jälkeen oli tauko, jolloin tarjottiin lounas noutopöydästä. Lounaan jälkeen raatiilaiset saivat ruveta ohjeistuksen myötä kokoamaan julkilausuman. Pois syrjästä – Kastehankkeen projektityöntekijä toimi raatiilaisille kirjuriina. Julkilausuman kokoamisessa raatiilaiset saivat käyttää hyödykseen aiemmin heidän keskusteluistaan tehtyjä muistiinpanoja helpottamaan ja muistuttamaan asioista, joista he olivat aiemmin keskustelleet. Puolentoista tunnin työstön tuloksena muodostui kuusi pääotsikkoa. Ensimmäiset kolme pääotsikkoa olivat Lapsiperheiden kuuleminen – Hei kuulkaa ja arvostakaa meitä!, Tiedotus ja avoimuus – Ei puskaradiolle! ja Ennaltaehkäisy – Kun lapsiperhe hakee apua, sitä pitää saada! Viimeiset kolme pääotsikko olivat Kulttuuripalvelut – Väriä lasten kylään!, Toimijoiden välinen yhteistyö –Yhdessä olemme vahvempia ja monipuolisempia! ja Työn ja perheen yhteensovittaminen – Päivähoidon tulisi olla ajan tasalla työelämän muutoksissa! Näiden kuuden pääotsikon alle oli vielä tarkennettu paremmin, mitä näillä otsikoilla tarkoitetaan ja halutaan parantaa kunnan lapsiperheiden asioita. Julkilausuman viimeisten korjailujen jälkeen raatiilaiset allekirjoittivat valmiin julkilausuman. Kellon tullessa kaksi iltapäivällä oli kahvin aika. Tällöin myös paikalle saapui kunnanjohtaja ja perusturvajohtaja. Yksi raadin jäsenistä esitteli näille kunnan edustajille julkilausuman, jotka antoivat puolestaan omat vastauksensa tähän julkilausumaan. Julkilausuman luovutuksen jälkeen oli aika kiittää kansalaisraatiin osallistuneita vanhempia ja päättää tapahtuma.

Toinen kansalaisraatipäivä sujui odotusten mukaisesti. Raadin jäsenet olivat tyytyväisiä päivään. He tunsivat saaneensa mahdollisuuden päästä vaikuttamaan kunnan lapsiperheiden asioihin ja kokivat tulleen kuulluiksi. He uskoivat saaneensa aikaan onnistuneen ja asia pitoisen julkilausuman. Aikataulullisesti päivä pysyi suunnitelmassa ja kansalaisraati päättyi kello 15.00

Lapsiperheiden toisena kansalaisraatipäivänä minun toimenkuvani jatkui edelleen samanlaisena, kuin mitä se oli ollut ensimmäisenä päivänäkin. Raatilaisten käydessä pienryhmä keskustelua havainnoin ja tein muistiinpanoja heidän käymistään keskustelunaiheista ja mielipiteistä. Julkilausumaa koottaessa havainnoin heidän yhteistyötään ja miten he saivat aikaiseksi julkilausuman.

5.3 Julkilausuma

Lapsierheiden julkilausuma koostui kuudesta pääotsikosta, joiden alle oli tarkemmin kirjoitettu, mitä näillä otsikoilla tarkoitetaan ja haetaan. Seuraavaksi kerron ja kuvailen pääotsikot sekä mitä niiden alle oli tarkemmin kirjattu.

”Lapsiperheiden kuuleminen – Hei kuulkaa ja arvostakaa meitä!” oli julkilausuman ensimmäinen otsikko. Tähän osallistujat kirjoittivat, että päättäjien tulisi jalkautua yleisiin tapahtumiin sekä vanhempainiltoihin ja lapset tulisi ottaa mukaan toimintaympäristöjen suunnittelun ja toteutukseen.

”Tiedotus ja avoimuus – Ei puskaradiolle!” -otsikon alle oli kirjattu, että ammattihenkilöstön tulisi noudattaa vaitiolovelvollisuutta kaikissa tilanteissa sekä tiedotuksen tulisi muuttua ajantasaiseksi, näkyväksi, tasapuoliseksi ja informatiiviseksi. Wilma-järjestelmä tulisi ottaa käyttöön koko kunnan alueella niin varhaiskasvatuksessa kuin perusopetuksen puolella. Sen käyttö tulisi olla yhdenmukaista sekä työntekijöille ja perheille tulisi antaa koulutusta sen käyttöä varten.

”Ennaltaehkäisy – Kun lapsiperhe hakee apua, sitä pitää saada!” oli kolmas otsikko. Tähän alle oli kirjattu muun muassa, että ennaltaehkäisevä ja matalankynnyksen perhetyö tulisi mahdollistaa kaikille lapsiperheille ja isille tulisi järjestää enemmän vertais- ja harrasteryhmiä. Vanhemmille tulisi järjestää asiantuntijaluentoja eri aiheista ja vanhempainillat voisivat olla kaikkien koulujen kanssa yhtenäiset.

”Kulttuuripalvelut – Väriä lasten kylään!” lukuun oli kirjattu, että kädentaito- ja harrastetoimintoja tarvittaisiin lisää, musiikki- ja muuta kulttuuriharrastustoimintaa tulisi elävöittää sekä kirjastotiloja ja sen toimintaa tulisi monipuolistaa.

”Toimijoiden välinen yhteistyö – Yhdessä olemme vahvempia ja monipuolisempia!” -otsikko kokosi seuraavaksi osallistujien näkemyksiä. Osallistujat painottivat, että lapsiperheille järjestävien yhdistysten välille tarvittaisiin enemmän yhteistyötä ja yhdistyksien tulisi tutustua toisten yhdistysten toimintaan paremmin sekä, yhteistyötä kunnan ja kolmannen sektorin välillä tulisi lisätä.

”Työn ja perheen yhteensovittaminen – Päivähoidon tulisi pysyä ajan tasalla työelämän muutoksissa”. Tämän otsikon alle oli kirjattu, että päivähoito tulisi saada ja sen pitäisi olla joustavaa työajoista riippumatta ja varahoidon saaminen tulisi olla perheille varmaa, tuttua ja turvallista. Kuntaan tulisi perustaa myös lastenvahtirinki, koska kaikilla ei ole mahdollista hyödyntää sukulaisten apua lastenhoidossa.

Julkilausuman perusteella lapsiperheiden vanhemmat kokivat tärkeiksi ja kehittämistä vaativiksi asioiksi lapsiperheiden kuulemisen, tiedottamisen ja avoimuuden sekä ennaltaehkäisyn ja avun tarpeen saannin sitä tarvittaessa. Myös kulttuuripalvelut, toimijoiden välisen yhteistyön ja työn ja perhe elämän yhteen sovittamisen vanhemmat kokivat tärkeiksi ja kehittämistä vaativiksi kohteiksi.

Julkilausuman vastaanottaneet kunnan edustajat lupasivat viedä julkilausuman eteenpäin kunnan muiden toimijoiden nähtäväksi. Julkilausumaan kirjattiin, että kaikille kuntalaisille tiedotetaan julkilausuman etenemisestä kootusti vuoden kuluessa. Kansalaisraadissa jäsenille järjestetään palautetilaisuus kevään 2017 aikana, jolloin heillä on mahdollisuus kuulla, miten julkilausuman kehitysehdotukset ovat siihen mennessä toteutuneet. Kokonaisuudessaan julkilausuma on nähtävissä liitteessä 6.

6 AINEISTON ANALYYSI, JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Sisällönanalyysillä tarkoitetaan menettelytapaa, jossa analysoidaan dokumentteja systemaattisesti ja objektiivisesti. Dokumentteina tässä yhteydessä käytetään esimerkiksi

haastatteluja, puheita, keskusteluja, kirjoja, artikkeleita sekä melkein mitä tahansa materiaalia, joka on saatettu kirjalliseen muotoon. Sisällönanalyysissä tarkoituksena on saada tutkittavasta asiasta tai ilmiöstä kuvaus tiivistetyssä ja yleisessä muodossa. Sisältöanalyysissä tarkoituksena on analysoida tekstin merkityksiä, kun taas esimerkiksi diskurssianalyysissä analysoidaan, miten tekstissä tuotetaan merkityksiä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 103-104.) Aineistoa kerättiin havainnoimalla, tekemällä muistiinpanoja ja keräämällä raatilaисilta kirjallista palautetta. Havaintomateriaali ja muistiinpanoja tehtiin molempina kansalaisraatipäivinä ja kirjallinen palaute kerättiin kansalaisraadın viimeisenä päivän raatilaисilta. Tämän jälkeen kaikki kerätty materiaali koottiin yhteen ja se analysoitiin ja kirjoitettiin puhtaaksi. Seuraavaksi tarkastellaan tutkimuskysymyksittäin kansalaisraadista saatua ja kerättyä materiaalia.

Ensimmäinen tutkimuskysymys oli ”Miten Säkylän lapsiperheiden kansalaisraati toteutui?” Omien havaintojen ja tekemieni muistiinpanojen perusteella lapsiperheiden kansalaisraati sujui kokonaisuudessaan hyvin. Raatilaisten kesken syntyi paljon keskustelua. Heistä jokainen sai tuoda omat ajatukset ja mielipiteet esille, jolloin jokainen heistä tuli kuulluksi. Kansalaisraatiin osallistui molempina raatipäivinä naisia sekä yksi mies ja heistä jokainen edusti erilaista lapsiperheiden vanhempaa. Deliberatiivinen demokratia on käsitys ideaalista hallintatavasta, jossa oikeutus poliittiseen päätösten tekemiseen syntyy keskusteluissa, joissa kansalaiset tuovat esiin ja kuuntelevat argumentteja sekä keskustelevat niistä tasa-arvoisesti arvoasemasta ja statuksesta huolimatta. Deliberatiivinen demokratia pitää myös sisällään idean, jossa kaikilla kansalaisilla tulisi olla oikeus ja mahdollisuus osallistua heitä itseään koskevaan päätöksentekoon sekä tulla päätöksentekoon vaikuttavista asioista informoiduiksi. Tällä tarkoitetaan muun muassa sitä, että päätöksentekoon osallistuvien velvollisuus olisi päätösten perusteleminen myös julkisesti. Pelkkää puhetta deliberatiivinen demokratia ei ole, vaan sen tavoitteena on yhteiseen lopputulokseen pääseminen ja vaikuttaminen julkiseen päätöksentekoon. (Deliberatiivisen Demokratian Instituutti - Institutet för deliberativ demokrati 2016.) Tässäkin lapsiperheiden kansalaisraadissa päämääränä oli saada tehtyä julkilausuma, joka viedään eteenpäin ja sillä tavalla vaikutetaan Säkylän kunnan päätöksentekoon.

Molempien päivien ohjelma toteutui suunnitellusti ja aikataulussa pysyttiin molempina päivinä. Asiantuntijaluennot oli kohdennettu hyvin lapsiperheiden vanhemmille

soveltuviksi ja ne olivat sisällöltään ajankohtaisia. Luennoimaan oli saatu henkilöitä niin omasta kunnasta, kuin myös sen ulkopuolelta eri tahoilta. Näin ollen asiantuntijaluentoihin saatiin sisältöä oman kunnan asioista, mutta myös muista asiasta, jotka liittyivät muun muassa vanhemmuuteen ja lapsiperheiden osallistamiseen ja sen vahvistamiseen. Pienryhmäkeskustelu sujui hyvin, jokainen osallistuja sai mahdollisuuden tulla kuulluksi ja puheenvuoroja jaettiin jokaiselle tasaisesti. Kaikkien mielipiteet tulivat hyvin kuuluviin ja vahvojen mielipiteiden annettiin tulla esiin. Raatilaisilla oli hyvin yhtenäinen näkemys asioista, jolloin tietyt aiheet nousivat enemmän pinnalle kuin muut ja heidän oli helppo keskustella ja työskennellä yhdessä. Aikaa oli varattu riittävästi pienryhmäkeskustelua varten, vaikka pienen osallistujamäärän vuoksi oli mahdollista muodostaa vain yksi pienryhmä. Tämä yksi pienryhmä kuitenkin työskenteli tehokkaasti ja sai paljon keskustelua aikaan. Julkilausuman työsti sujui mallikkaasti, koska jokaisella oli tiedossa, mitä julkilausuma tulisi pitää sisällään. Hankaluutta tuotti ainoastaan tuloksen saaminen paperille muotoon, joka olisi ulkopuolisen silmissä ymmärrettävässä muodossa. Loppujen lopuksi raatilaiset saivat aikaan selkeän, ytimekkään ja asiapitoisen julkilausuman.

Lapsiperheiden kansalaisraatiin osallistujamäärä jäi toivottua pienemmäksi. Ennakoon oli ilmoittautunut kymmenen vanhempaa, joista ensimmäisenä kansalaisraatipäivänä paikalle saapui viisi ja toisena kansalaisraatipäivänä neljä. Mainontaa ja tiedotusta oli tapahtumasta kuitenkin runsaasti ja sitä oli levitetty eri tiedotusvälineiden kautta lapsiperheiden vanhemmille. Saattoiko vähäiseen osallistujamäärään olla syynä ajankohta? Loppukevät ajankohtana saattoi olla lapsiperheille kiireistä aikaa, koska päiväkodeissa, kouluissa ja harrasteryhmissä saattoi olla kevätjuhlia ja kauden päätösjuhlja. Lapsilla saattoi olla myös viimeisiä kokeita vailla kouluvuosi valmis. Monet asiat siis saattoivat vaikuttaa siihen, että osallistujamäärä jäi toivottua pienemmäksi. Aikaisemmin Säkylässä järjestetyssä nuorten kansalaisraadissa osallistujamäärä oli tavoitteiden mukainen. Määräaikaan mennessä 51 nuorta oli ilmoittautunut osallistuvansa kansalaisraatiin. Noin kuukautta ennen varsinaista kansalaisraatipäivää tuli varmistaa oma ilmoittautuminen ja tällöin ainoastaan kymmenen vahvasti ilmoittautumisen. Ohjausryhmälle jäi tällöin kuitenkin vielä hyvin aikaa kysellä varahenkilöiltä halukkuutta osallistua kansalaisraatiin ja näin ollen saatiin tavoitteiden mukainen 16 raatilaista koottua kasaan. (Karjalainen 2014, 73-74.) Pajarin tutkimuksessa ensimmäi-

seen kansalaisraatiin Kuluttajatutkimuskeskus hankki satunnaisotannalla 2000 suomalaisen osoitetiedot Väestörekisterikeskukselta. Valituille henkilöille lähetettiin rekrytointikirje, jossa kerrottiin kansalaisraadista ja pyydettiin ottamaan osaan hankkeeseen. Rekrytointikirjeeseen vastasi 52 henkilöä, joista 47 henkilöä oli sopivia hankkeeseen. Kansalaisraatiin valittiin loppujen lopuksi 30 henkilöä ja heille lähetettiin kutsukirje tapahtumaan. Kutsukirjeen saamisen jälkeen viisi valittua peruutti osallistumisensa ja heidän tilalleen saatiin hankittua vain yksi korvaaja. Kansalaisraatiin oli siis saatu 26 osallistujaa. Kuitenkin heistä jäi vielä neljä pois ilmoittamatta. Näin ollen ensimmäiseen kansalaisraatiin osallistui 22 henkilöä. Toista kansalaisraatia varten aikaisempaa raatia täydennettiin kahdeksalla henkilöllä. Kuluttajakeskuksen kuluttajapaneelin jäsenistä valittiin kuusi henkilöä. Aluksi valittiin 150 henkilöä paneelirekisteristä ja heille lähetettiin kutsu ilmoittautua kansalaisraatiin. Halukkaita osallistujia oli 18 ja heistä raatiin kutsuttiin kahdeksan henkilöä. Tämän lisäksi kaksi ruotsinkielistä henkilöä rekrytoitiin muulla tavoin. Toiseen kansalaisraatiin osallistui lopulta 27 henkilöä muutaman peruutuksen jälkeen. (Pajari 2013, 39-41.)

Toinen tutkimuskysymys oli ”Mitä mieltä osallistujat olivat kansalaisraadista?” Raatilaiset olivat hyvin avoimin mielin heti ensimmäisestä kansalaisraatipäivästä lähtien mukana. He odottivat pääsevänsä vaikuttamaan ja tulevansa kuulluksi sekä halusivat nähdä miten julkilausuman kehittämisehdotukset toteutuvat kunnassa, jos toteutuvat mitenkään. Kansalaisraatipäivät sujuivat raatilaisten mielestä hyvin ja he olivat tyytyväisiä molempien päivien ohjelman sisältöön. Ohjeistusta raatipäivien ohjelmasta ja kansalaisraadinn toiminnan tarkoituksesta pidettiin pääasiallisesti hyvänä, samoin kuin päivien aikataulua. Ainoastaan yhden raatilaisten mielestä julkilausuman kokoamisessa olisi tarvittu enemmän aikaa. Asiantuntijaluentoja pidettiin pääasiallisesti hyvinä, mutta pientä mielipiteiden eroavaisuutta oli. Muutaman raatilaisten mielestä yksi asiantuntijaluento ei ollut hyvä ja negatiivisena asiana asiantuntijaluennossa pidettiin luennon sisällön liittymättömyyttä lapsiperheiden kansalaisraadinn tarkoitukseen.

Toisen päivän pienryhmäkeskustelua raatilaiset pitivät onnistuneena. Puheenvuorot jakaantuivat tasaisesti ja kaikki saivat mahdollisuuden tulla kuulluksi. Kaikki mielipiteet tulivat kuuluviin ja toisten mielipiteitä ei kritisoitu, sekä uutta tietoa eri asioista jaettiin toisten kesken. Raatilailla oli hyvin yhtenäinen näkemys kaikista asioista, joista he

keskustelivat, mikä helpotti yhteisen päämäärän ja tavoitteen saavuttamista. Julkilausuman työstö sujui hyvin. Pienryhmäkeskustelun pohjalta tehdyt muistiinpanot helpottivat raatilaisten työskentelyä, koska muistiinpanot palauttivat mieleen mistä kaikesta he olivat aikaisemmin keskustelleet ja mitkä asiat olivat nousseet eniten pinnalla keskustelun aikana. Julkilausuman sisältö oli raatilailla selvästi mielessä, mutta sen tuottaminen ymmärrettävästi ja halutulla tavalla kirjalliseen muotoon vei aikaa. Tässä kohtaa joku raatilaista olisikin kaivannut enemmän aikaa julkilausuman työstön ja viimeistelyn suhteen.

Kaiken kaikkiaan raatilaiset olivat todella tyytyväisiä lapsiperheiden kansalaisraatiin. He kokivat kerrankin tulleet osallisiksi ja kuulluiksi. He kokivat olleensa myös tehokkaita ja toivo oli kova, jotta asioita saataisiin parannettua kunnassa. Raatilaisten mielestä vastaavanlaiset tilaisuudet tai kunnan päätöksentekijöiden tapaaminen kasvokkain erinäisissä tilaisuuksissa olisi hyvä keino kuulla lapsiperheiden mielipiteitä palveluissa ja niiden kehittämisessä jatkossa. Aikaisemmin Säkylässä järjestetyssä nuorten kansalaisraadissa nuoret kokivat, että heidän odotuksensa kansalaisraadista täyttyivät ja, että kansalaisraati oli ollut tapahtumana odotettua mielenkiintoisempi. Nuoret tunsivat, että jokaisella osallistuneella oli mahdollisuus vaikuttaa ja tuoda omia mielipiteitä julki. Kansalaisraadissa sisältyä he pitivät monipuolisena ja tapahtuman järjestelyt olivat heidän mielestään sujuneet hyvin. Asiantuntijaluentoja nuoret olivat tyytyväisiä ja he saivat hyödyllistä tietoa luentoja kautta esimerkiksi siitä, minkälaisia mahdollisuuksia ja oikeuksia nuorilla on osallistua ja vaikuttaa oman ympäristönsä asioihin. Myös luottamus siihen, että kehitysideoita voidaan kunnan päätöksenteossa huomioida ja toteuttaa kasvoi kansalaisraadissa aikana. (Karjalainen 2014, 68-69.) Kalliokosken tutkimuksessa ”Aitoa vaikuttamista vai symbolista osallistamista” (2015) käy ilmi, että kansalaisraatilaisten kokemukset kansalaisraadeista ovat ristiriitaisia. Kansalaisraatiin osallistuneet henkilöt uskovat kansalaisraadissa mahdollisuuteen kasvattaa heidän omia vaikutusmahdollisuuksiaan, mutta kuitenkin samalla lopputulosten mukaan raatilaiset ovat pettyneitä vaikutusmahdollisuuksiinsa. (Kalliokoski 2015, 72.) Usko vaikuttamisen mahdollisuuteen on siis raatilailla koko ajan mielessä, mutta väheneekö usko pikkujäseniksi koska konkreettista esitystä vaikutuksesta ei ole vielä esitetty tai sitä ei ole vielä olemassakaan? Kalliokosken tutkimuksessa raatilaista kysyttiin myös ”Tiedätkö julkilausumalla olleen konkreettisia vaikutuksia päätöksiin?”.

Kysymykseen yli 70% vastasi negatiivisesti ja vastausten perusteella he kokivat pettymystä raatitoiminnan vaikuttavuuteen. Kuitenkin vajaa 30% raatilaisista koki jotain positiivista muutosta tapahtuneen. (Kalliokoski 2015, 69-70.)

Kansalaisraadın pieni osallistujamäärä sekä se, että kaikki raatiin osallistuneet vanhemmat olivat paluumuuttaneet kuntaan takaisin muutaman vuoden sisällä, ihmetytti raatilaisia. Eikö paljasjalkaisilla kuntalaisilla ole, mitään parannettavaa ja kehittämisen aihetta kunnan palveluissa, vai ovatko he vain tottuneet tyytymään siihen, mitä on tarjolla nyt? Tällaisia kysymyksiä raatilaisilla heräsi. Olisiko osallistujia voitu aktivoida lisää esimerkiksi tarjoamalla ilmaisia lippuja uimahalliin tai elokuvateatteriin? Jatkossa voisi mahdollisesti kokeilla palkitsemista motivointikeinona. Aikaisemmin nuorten kansalaisraadissa kansalaisraatiin valituille lähetettiin ennakkomateriaali kansalaisraadista ja oma osallistuminen tuli varmistaa kuukautta ennen varsinaista kansalaisraatia. Ennakkoilmoittautumisella varmistettiin, kuinka moni on edelleen kiinnostunut ja halukas osallistumaan kansalaisraatiin ja näin ollen pystyttiin vielä hankkimaan lisää osallistujia kansalaisraatiin. (Karjalainen 2014, 73-74.) Olisiko lapsiperheiden kansalaisraatiin saatu lisää osallistujia, jos olisi toimittu samalla tavalla kuin aikaisemmin nuorten kansalaisraadissa vai olisiko osallistujamäärä jäänyt ennakkomateriaalin lähetyksestä ja ennakkoilmoittautumisesta huolimatta pieneksi? Jatkossa voisi kokeilla lähettää osallistujille ennakkomateriaalia kansalaisraadista, sekä aikaisemmista Säskylän kunnan kansalaisraadeista ja niiden vaikutuksesta kunnan päätöksentekoon. Kansalaisraadın osallistujamäärä saattoi myös jäädä pieneksi, koska kaikki eivät välttämättä tienneet mitä kansalaisraadilla tarkoitetaan. Myös usko vaikuttamismahdollisuuksiin saattoi karsia osallistujia, koska näyttöä kansalaisraadın vaikuttamismahdollisuudesta on vielä hyvin vähän.

Aikaisemmin Säskylässä järjestetyn nuorten kansalaisraati oli haastattelujen perusteella menestys. Nuoret kokivat saaneensa kansalaisraadın järjestämisen tavoitteista ja julkilausuman tarkoituksesta hyvin tietoa. Keskusteluihin ja julkilausumaan kirjattuihin kehitysehdotuksiin nuoret olivat tyytyväisiä. He kokivat pääsevänsä sanomaan mielipiteitä asioista, joista viesti menee päättäjille saakka ja tämän kaltaisia tapahtumia he olivatkin kaivanneet. Kokonaisuudessaan nuoret olivat kansalaisraatiin tyytyväisiä ja kokivat saaneensa tapahtumasta jopa enemmän kuin olivat ennen kansalaisraatia osanneet odottaa. (Karjalainen 2014, 81-82.)

Kolmas tutkimuskysymys oli ”Millainen Säkylän kunnan lapsiperheiden kansalaisraad-
din julkilausumasta muodostui?” Julkilausuman kokoaminen vaatii aikaa. Aikataulun
ollessa liian kireä saattaa raadin sitoutuminen asiaan kärsiä ja osallistujat tuntevat tur-
hautumista. Julkilausuman sisällöstä äänestetään ainoastaan tarpeen vaatiessa ja tällöin
äänestyksen tulokset kirjataan julkilausumaan. Julkilausuma on silloin valmis, kun
raatilaista kaikki ovat sen hyväksyneet ja allekirjoittaneet. Julkilausuman ollessa val-
mis valitaan raatilaista muutama henkilö esittämään keskeisimmät johtopäätökset
raadin tuotoksesta kansalaisraad-
din tiedotustilaisuudessa. (Raisio & Vartiainen 2011,
57.) Lapsiperheiden kansalaisraad-
din julkilausumasta muodostui laaja sekä monia eri
tahoja koskeva kehittämissuunnitelma. Julkilausuman kehittämistoiveissa on huomioitu eri-
ikäisten ja erilaisten lapsiperheiden tarpeet sekä lasten että vanhempien näkökulma on
huomioitu julkilausumassa. Vaikka kyse oli lapsiperheiden kansalaisraadista, ei mu-
kana ollut lapsia. Kiinnostavaa olisikin myös tietää, miten lapset kehittäisivät kunnan
asioita. Kokonaisuudessaan julkilausuman sisältö on monipuolinen ja kehittämiskoht-
teita ja niistä vastaavia tahoja on monia. Julkilausumassa ei ole siis otettu ainoastaan
huomioon ne palvelut, joita kunta järjestää, vaan julkilausumassa on huomioitu myös
kolmannen sektorin palvelut ja miten niitä voitaisiin kehittää tulevaisuudessa. Sisältö
oli myös selkeästi ja konkreettisesti avattu julkilausuman pääotsikoiden alle ja teksti
oli asiallista ja ymmärrettävää luettavaa. Myös monet kehittämiskohteet olivat paran-
nettavissa ilman rahaa, mikä tiukan taloustilanteen vuoksi tuo toivoa paranemisen suh-
teen.

Olisiko julkilausumasta tullut erilainen, ehkä vielä monipuolisempi ja eri näkökulmia
huomioon ottavampi, jos osallistujamäärä olisi ollut suurempi? Minkälaisia mielipi-
teitä koko ikänsä Säkylässä asuneilla olisi ollut tuoda julkilausumaan? Olisiko kehi-
tettävää ollut heidän mielestään enemmän tai vähemmän sekä olisivatko he kokeneet
esimerkiksi palvelut, harrastustoiminnan ja tiedotuksen hyväksi ja ajantasaiseksi? Jat-
kossa voitaisiinkin pyytää niiltä kuntalaisilta jotka eivät osallistuneet kansalaisraatiin,
palautetta ja mielipiteitä laaditusta julkilausumasta. Näin ollen saataisiin hieman käsi-
tystä siitä mitä mieltä muut kuntalaiset ovat julkilausumasta.

Aikaisemmin Säkylässä järjestetyssä nuorten kansalaisraadissa julkilausumaan kirjattiin neljä osa-aluetta, joihin raatilaiset kaipaivat parannuksia. Nuorten mielestä kehittämistä oli kunnan urheilupaikoissa, nuorten kokoontumispaikassa, koulukeskuksen parkkipaikassa ja nuorisotilassa. Näihin liittyvät vaatimukset koskivat pääosin paikkojen kunnostamista ja ehostamista, mutta myös urheilu- ja nuorisotilojen aukioloaikojen ja käyttövuorojen organisoimista uudelleen sekä eri käyttäjäryhmien kesken tasapuolisempaa jakamista. Julkilausumassa oli myös omana kohtana merkitty kehittämishdotukset, jotka eivät kuuluneet edellä mainittuihin kategorioihin. Muina kehitysehdotuksina raatilaiset olivat tuoneet esiin muun muassa tarpeen koirapuistolle, katuvaloille, bussipysäkkien parantamiselle ja nuorisovaltuuston perustamisen Säkylään. (Karjalainen 2014, 63.) Julkilausuman johdosta kuntosalin kalustoa päivitettiin sekä katuvalaistuksen lisäämistä kunnan rantaan kartoitettiin kunnan teknisen toimen osalta. Pysäköintialuetta koulukeskuksella laajennettiin suuremmaksi Taitotalon peruskorjauksen yhteydessä, joka tehtiin vuonna 2015. Nuorisotilojen aukioloaikoja laajennettiin aluksi kokeiluluontoisesti 9.1.2015 alkaen, siten että aikaisemman maanantain, tiistain ja keskiviikon lisäksi nuorisotilat olivat auki myös perjantaisin. Tällä hetkellä nuorisotilat ovat avoinna edelleen edellä mainittuina päivinä. Aukioloaikojen suunnittelussa on huomioitu nuorten mielipiteet mahdollisuuksien mukaan ja niiden tiedottamista on lisätty sosiaalisessa mediassa ja kunnan kiinteistöjen ilmoitustauluilla. Nuorisotilojen yleisen viihtyvyyden parantamiseksi, niitä kunnostettiin yhdessä nuorten kanssa marraskuussa 2014. Kunnostusten yhteydessä poistettiin rikkiäiset ja turhat huonekalut ja niiden tilalle hankittiin ehjät kalusteet. Myös seiniä maalattiin ja tiloja sisustettiin nuorten toiveiden pohjalta. Säkylän kunnan nuorisovaltuuston perustamista esitettiin kunnanhallitukselle vuonna 2015. (Säkylän sivistyslautakunnan pöytäkirja 18.12.2014, pykälä 71.)

7 OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI

Opinnäytetyön tekeminen sujui suunnitellusti ja aikataulussa pysyin oletettua paremmin. Kaikki opinnäytetyöhön liittyvät tehtävät sain tehtyä ja pystyin palauttamaan ne aina määräaikaan mennessä. Kesän ja syksyn 2016 aikana sain analysoitua teoreettista

viitekehystä ja empiiristä aineistoa sekä kirjoitettua raportin niin kuin olin suunnitellut aikataulussani. Jossain kohtaan olin kuitenkin aikataulusuunnitelmastani jäljessä, mutta sain kuitenkin kirittyä myöhästyneen aikataulun kiinni. Opinnäytetyöni valmistuu suunnitellusti joulukuussa 2016, jolloin myös luovutan valmiin työn tilaajataholle.

Yhteistyö opinnäytetyön tilaajan kanssa sujui hyvin. En ollut kovinkaan paljon tekemisissä tilaaja tahon kanssa, vaan enemmän tein yhteistyötä lapsiperheiden kansalaisraadien järjestäneen Pois syrjästä – Kastehankkeen kanssa. Minulla oli kuitenkin Säky-län kunnan taholta yhteishenkilö, johon pystyin ottamaan yhteyttä, jos joku asia jäi epäselväksi tai en ollut täysin varma mitä tilaaja odottaa saavansa opinnäytetyöltäni.

Yhteistyö opinnäytetyön ohjaajan kanssa sujui hyvin. Koin saavani aina apua ja neuvoa ohjaajaltani. Hän osasi ohjata minua, miten etenen opinnäytetyöni tekemisessä. Opinnäytetyötä yksin tehdessä harmillista oli se, kun ei ollut paria jolta kysyä mielipidettä tai neuvoa kinkkisen tilanteen tullen. Onneksi tällaisten tilanteiden tullen pystyin kääntymään ohjaajani puoleen ja sain häneltä aina nopeasti apua.

Kansalaisraati onnistui pienestä osallistujamäärästä huolimatta. Raatilaiset saivat aikaan laajan ja asiapitoisen julkilausuman, jonka kehittämisehdotukset ovat toteuttamiskelpoisia. Itse kansalaisraatiin osallistuneet henkilöt olivat tyytyväisiä kansalaisraatiprosessiin ja kokivat tulleen kuulluksi kansalaisraadista. Sain kerättyä opinnäytetyötäni varten hyvin materiaalia havainnoimalla ja omia muistiinpanoja tekemällä molemmista kansalaisraatipäivistä. Muistiinpanojen tekeminen ensimmäisenä kansalaisraatipäivänä oli helppoa ja johdonmukaista, mutta toisena kansalaisraatipäivänä muistiinpanojen tekeminen pienryhmäkeskustelun keskustelusta oli ajoittain hankalaa. Keskustelua ja mielipiteitä oli välillä liikaa ja keskustelunaihe saattoi muuttua lennossa toiseen, mikä aiheutti sen, että tekemäni muistiinpanot olivat sekavia. Kirjallista aineistoa puhtaaksi kirjoituksen jälkeen ei ollut paljoa, mutta olin saanut kuitenkin kerättyä ja tehtyä sen verran kattavasti aineistoa, että pystyin koostamaan opinnäytetyön tuotoksen sen pohjalta. Oma perehtymykseni kansalaisraadista tarkoitukseen ja sen kulkuun oli mielestäni hyvä, koska osasin kerätä oikeanlaista materiaalia ja tehdä sen mukaan muistiinpanoja mitä tulisin tarvitsemaan omassa opinnäytetyössäni. Enemmän olisin kuitenkin saanut havainnoida raatilaisten mielipiteitä ja kuulluksi tuleamista

sekä olisin voinut haastatella heidän odotuksiaan, tuntemuksiaan ja mielipiteitä kansalaisraadista. Kansalaisraatilaiset ottivat minut hyvin vastaan ja he olivat tietoisia siitä, että havainnoin heidän työskentelyään ja, että tulen tekemään opinnäytetyöni Säkylän lapsiperheiden kansalaisraadista.

Opinnäytetyöni onnistui mielestäni hyvin. Koen saaneeni aikaan onnistuneen ja selkeän työn, jonka sisältö kokonaisuudessaan vastaa odotuksiani. Opinnäytetyöni on tiivistä ja asiapitoista tekstiä. Tulevaisuutta varten olen työssäni miettinyt mahdollisia kehittämis ehdotuksia vastaavien tilaisuuksien järjestämistä varten koskien muun muassa kansalaisraadin osallistujamäärää ja tiedotusta siitä mitä kansalaisraadilla tarkoitetaan.

Opinnäytetyön aikana opin hallitsemaan laajoja aineistoja. Samoin opin suunnittelemaan oman ajan käyttöni niin, että pysyn aikataulussa ja saan tehtyä kaikki tehtävät määräaikaan mennessä. Opinnäytetyön aikana lapsiperheiden palvelut tulivat minulle tutuiksi ja opin ymmärtämään minkälaisia asioita lapsiperheet arvostavat ja mihin asioihin he toivovat muutosta ja parannusta.

Opinnäytetyöni tavoitteena oli pystyä kehittämään Säkylän kunnan lapsiperheiden palveluita vielä paremmin vastaamaan lapsiperheiden tarpeita. Mielestäni opinnäytetyöni ansiosta on mahdollista kehittää palveluita ja saada käsitystä siitä, miten ja minkälaisia toiveita lapsiperheillä on. Konkreettista parannusta en pysty saamaan opinnäytetyölläni aikaan, mutta asioiden eteenpäin vieminen on kuitenkin saatu toteutettua.

Tulevaisuudessa voitaisiin tutkia, miten lapset kehittäisivät kunnan asioita. Näin ollen saataisiin lapsiperheiden vanhempien lisäksi vielä lasten näkökulma asioista ja samalla myös lapset tulisivat kuulluiksi kunnassa.

LÄHTEET

Deliberatiivisen Demokratian Instituutti - Institutet för deliberativ demokrati www-sivut. 2016. Viitattu 3.11.2016. http://www.deliberaatio.org/~delibero/wordpress/?page_id=145

Juvakka, E. 2016. Vanhemmuus – elämän suurin haaste. Pärjäkö vanhempana hengissä? Luento. Säkylän lapsiperheiden kansalaisraadissa 12.5.2016.

Juvakka, T. & Kylmä, J. 2007. Laadullinen terveystutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Kalliokoski, A. 2015. Aitoa vaikuttamista vai symbolista osallistamista? Kansalaisraadit Jyväskylässä vuosina 2012-2013. Pro gradu - tutkielma. Jyväskylän yliopisto: Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. Viitattu 17.10.2016. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/45692/URN:NBN:fi:jyu-201504211644.pdf?sequence=1>

Kankaanranta, P. & Teeri, S. 2015. Ikäihmisten kansalaisraati – keino palvelujen kehittämiseen asiakaslähtöisemmiksi. AMK-opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Viitattu 17.10.2016. http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/94674/2015_B_7_SAMK_Ikaihmisten_kansalaisraati.pdf?sequence=2

Karjalainen, J. 2014. Kuntalaisten osallistaminen kunnan päätöksentekoon Case: Säkylän nuorten kansalaisraadin järjestäminen. AMK-opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Viitattu 17.10.2016. http://www.sakyla.fi/assets/files/Kansalaisraati/Karjalainen_Jarkko.pdf

Kellokumpu, M., Körkkö, H., Majaneva, A., Ojala, L., Ruuskanen, P. & Tuomaala, S. 2015. Kansalaisraatikäsikirja - opas kansalaisraadin järjestäjälle. Oy Farm Ab, Vaasa.

Liimatainen-Yläne, E. 2016. Laadullisen aineiston analyysi – sisällön analyysi. Luento Satakunnan ammattikorkeakoulun hoitotyön toimiala 10.5.2016.

Pajari, N. 2013. Kuulen eri näkökantoja, olen mukana ja ymmärrän miksi joku on eri mieltä, tutkimus oikeusministeriön kansalaisraati - hankkeesta deliberatiivisen demokratian osallistamismenetelmänä. Pro Gradu - tutkielma. Tampereen yliopisto: Johtamiskorkeakoulu. Viitattu 17.10.2016. <http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/94755/gradu07163.pdf?sequence=1>

Parviainen, L. 2016. Säkylän kunnan liikuntaharrastemahdollisuudet. Luento. Säkylän lapsiperheiden kansalaisraadissa 12.5.2016.

Raisio, H. & Vartiainen, P. 2011. Osallistumisen illuusioista aitoon vaikuttamiseen. Helsinki: Suomen Kuntaliitto

Saari, M-L. 2016. Lapsiperheiden kotipalvelu ja ennaltaehkäisevä perhetyö Säkylässä. Luento. Säkylän lapsiperheiden kansalaisraadissa 12.5.2016.

Säkylän kunnan hyvinvointikertomus 2013. Viitattu 15.9.2016. <http://www.sakyla.fi/assets/files/perusturva/Sakylan%20kunnan%20hyvinvointikertomus.pdf>

Säkylän sivistyslautakunnan pöytäkirja 18.12.2014. Viitattu 17.10.2016. [http://sakyla01.hosting.docu-
menta.fi/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=20141198-1](http://sakyla01.hosting.documenta.fi/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=20141198-1)

Tilastokeskuksen www-sivut 2016a. 2016. Viitattu 15.9.2016.
<http://www.stat.fi/meta/til/perh.html>

Tilastokeskuksen www-sivut 2016b. 2016. Viitattu 15.9.2016.
http://www.stat.fi/til/perh/2014/02/perh_2014_02_2015-11-27_kat_003_fi.html

Tilastokeskuksen www-sivut 2016c. 2016. Viitattu 15.9.2016.
[http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/Stat-
Fin__vrn__perh/010_perh_tau_101.px/table/tableViewLayout1/?rxid=dad101db-
53c9-44b4-905f-e8dd5cf626cd](http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrn__perh/010_perh_tau_101.px/table/tableViewLayout1/?rxid=dad101db-53c9-44b4-905f-e8dd5cf626cd)

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 9. uud. p. Vantaa: Tammi

Vuorenmaa, M. 2016. Perheiden osallisuus ja sen vahvistaminen. Luento. Säkylän lapsiperheiden kansalaisraadissa 12.5.2016.

PALAUTELOMAKE – Lapsiperheiden kansalaisraati Säkylässä 12.5 ja 14.5.2016

Kuinka hyvin seuraavat osa-alueet onnistuivat?	hyvin	melko hyvin	ei hyvin eikä huonosti	melko huonosti	huonosti
raatipäivien yleinen sujuvuus					
asiantuntijaluennot					
ohjeistus					
pienryhmäkeskustelut					
julkilausuman kokoaminen					
aikataulutus					

Mitä sinulle jäi päällimmäiseksi mieleen kansalaisraadista? Sana on vapaa!

Miten lapsiperheitä tulisi jatkossa kuulla palveluissa ja niiden kehittämisessä?

Kiitos palautteesta ja osallistumisesta!

LAPSIPERHEIDEN KANSALAISRAATI SÄKYLÄSSÄ

Hei alakouluikäisen lapsen vanhempi, haluatko olla vaikuttamassa lapsiperheiden hyvinvointiin Säkylässä?

Ilmoittaudu mukaan kansalaisraatipäiville.

Aika: 12.5 ja 14.5.2016

Paikka: Tupalan Hovi, Jussilantie 1, Säkylä

Voit ilmoittautua täyttämällä sähköisen lomakkeen [täällä](#).

Ilmoittautuminen puhelimitse puh. 044 377 4529 tai sähköpostitse ronja.kuokkanen@sakyla.fi.

Sitovat ilmoittautumiset 25.4.2016 mennessä.

Raatiin mahtuu rajoitetusti osallistujia.

Mukaan valituille ilmoitetaan henkilökohtaisesti pe 29.4.2016 mennessä.

Mikä on kansalaisraati?

Kansalaisraatipäivillä kuullaan lapsiperheiden arkeen ja hyvinvointiin liittyviä asiantuntia-luentoja ja keskustellaan ohjatuissa pienryhmissä. Lopuksi ajatukset lapsiperheiden tarpeista ja toiveista kootaan yhteen ja ne luovutetaan Säkylän kunnan johtaville viranhaltijoille ja luottamushenkilöille

Ohjelma:

Torstai 12.5. klo: 17-20
17.00-18.45 Asiantuntija-
puheenvuorot
18.45-19.15 Iltapala
19.15-19.45 Asiantuntija-
puheenvuorot

Lauantai 14.5 klo: 10-15
10.00-12.00 Keskustelua
pienryhmissä
12.00-12.30 Lounas

Aikaisemmin kunnassa järjestettyjen ikäihmisten ja nuorten kansalaisraatien vaikuttavuudesta on hyviä kokemuksia.

12.30-14.00 Julkilausuman
kokoaminen
14.00-14.30 Kahvi
14.30-15.00 Julkilausuman
luovuttaminen

Tarjoilut ovat osallistujille
maksuttomia.

Lisätietoja antaa: projektityöntekijä Ronja Kuokkanen
puh. 044 377 4529, sähköposti: ronja.kuokkanen@sakyla.fi

Tilaisuuden järjestävät: Säskylän kunta ja Pois syrjästä – Kastehanke

LAPSIPERHEIDEN KANSALAIIRAATI SÄKYLÄSSÄ

**HALUATKO OLLA VAIKUTTAMASSA LAPSIPERHEIDEN HYVINVOINNIN
PARANTAMISEEN SÄKYLÄSSÄ?**

ILMOITTAUDU MUKAAN LAPSIPERHEIDEN KANSALAIIRAATIIN

Aika: 12.5 ja 14.5.2016

Paikka: Säkylän kunnanvirasto

Ilmoittaudu mukaan netissä: webropol tai täytä oheinen lomake.

Sitovat ilmoittautumiset 25.4.2016 mennessä.

Mikä on kansalaisraati?

Kansalaisraadissa alakouluikäisten lasten vanhemmat käsittelevät lapsiperheiden tarpeita ja toiveita koskien uuden kunnan lapsiperheiden palveluja. Raadissa kuullaan myös asiantuntijoita. Mukana on muun muassa

Raatiensa tehtävänä on tuoda lapsiperheiden mielipide kunnan päätöksentekoon. He tekevät ehdotuksistaan julkilausuman ja luovuttavat sen Säkylän kunnan johtaville viranhaltijoille ja luottamushenkilöille.

Lapsiperheiden kansalaisraati on Säkylän kunnan ja Pois syrjästä – Kastehankkeen järjestämä ainutlaatuinen tapahtuma. Aikaisemmin kunnassa järjestettyjen ikäihmisten ja nuorten kansalaisraatien vaikuttavuudesta on hyviä kokemuksia.

Aikataulu

torstaina 12.5.2016 kello 17–20

Kuullaan asiantuntijoita

lauantaina 14.5.2016 kello 10–15

Keskustellaan ja laaditaan julkilausuma

Lisätietoja antaa: projektityöntekijä Ronja Kuokkanen puh. 044 377 4529, sähkö-
posti: ronja.kuokkanen@sakyla.fi
Raatiin valituille ilmoitetaan valinnasta henkilökohtaisesti pe 29.4.2016 mennessä.

Lapsiperheiden kansalaisraadin ilmoittautumislomake

Nimi _____
Osoite _____
Puhelinnumero _____
Sähköpostiosoite _____
Sukupuoli ☐ nainen ☐ mies
Syntymävuosi _____

Meiltä osallistuu ☐ kaksi huoltajaa

Tietoa perheestämme:

Lasten lukumäärä _____

Lasten syntymävuodet _____

Jos tulen valituksi Säkylän lapsiperheiden kansalaisraatiin, sitoudun osallistumaan raatiin seuraavina ajankohtina:

torstaina 12.5.2016 klo 17.00- 20.00 ja lauantaina 14.5.2016 klo 10.00 -15.00, Säkylän kunnanvirastolla.

Sitoudun ☐

En sitoudu ☐

Kiitos ilmoittautumisestasi! Raatiin valituille ilmoitetaan valinnasta henkilökohtaisesti viimeistään 29.4.2016.

Ilmoittautumisohjeet:

Sitovat ilmoittautumiset 25.4.2016 mennessä.

Voit palauttaa ilmoittautumislomakkeen Säkylän kunnanviraston neuvontaan tai mukana olevassa kuoressa osoitteella:

Säkylän kunta
Kaste/Ronja Kuokkanen
Rantatie 268
27800 Säkylä

Ilmoittautuminen puhelimitse Ronja Kuokkanen, puh. 044 377 4529 tai sähköpostitse ronja.kuokkanen@sakyla.fi.

Tulevasta lapsiperheiden kansalaisraadista lisätietoja saa Ronja Kuokkaselta, joka on luotsaamassa raatia osana Kaste-hanketta. Raati toteutetaan yhdessä Säkylän kunnan kanssa.

Lapsiperheille oma kansalaisraati

HARVINAISUUS ✧ Säkylässä järjestetään ilmeisesti Suomen ensimmäinen lapsiperheiden kansalaisraati, jonne toivotaan osallistujia niin Köyliön kuin Säkylänkin alueelta.

► Kansalaisraatien sarja Säkylässä täydentyy toukokuussa järjestettävällä lapsiperheiden omalla kansalaisraadilla.

– Alakouluikäisten lasten vanhemmille tarkoitettu raati on tietävästi Suomessa ensimmäinen, joka on järjestetty juuri tälle kohderyhmälle, perusturva-johtaja **Kalevi Mäkipää** kertoo.

Kunnan kanssa raatia on toteuttamassa lasten ja nuorten syrjäytymistä ehkäisevä Kaste-hanke, jonka projekti-työntekijä **Ronja Kuokkanen** muistuttaa, että kohderyhmästä johtuen kansalaisraati toteutetaan vain kaksipaivaisena. Kokoontumiskerroista yksi on arki-iltana ja toinen lauantaina.

Lapsiperheiden elämäntilanteesta johtuen nelipaivaiseen kansalaisraatiin ei olisi vanhemmilla arkena osallistumismahdollisuuksia – toisin kuin oli Säkylässä järjestettyjen ikäihmisten ja nuorten raatien kohdalla.

Kansalaisraatiin on tulossa jälleen asiantuntijoita kertomaan lapsiperheitä kiinnostavista asioista. Luento-osuuksien jälkeen raadin osallistujat peilaavat pienryhmäkeskusteluissa omia kokemuksiaan ja toiveitaan, ja myös tämän kansalaisraadin lopputuloksena luovutetaan yhteinen julkilausuma.

Tietoa lapsiperheiden kansalaisraadista on jaettu aktiivisesti koko uuden Säkylän alakoulujen kautta.

– Kannattaa olla nopea, sillä

raatiin otetaan rajallisesti osallistujia. Haemme tähän erilaisia lapsiperheitä sekä vanhan Säkylän että Köyliön alueilta, jotta saadaan mahdollisimman hyvä kattavuus.

Ilmoittautumisaikaa on 25. huhtikuuta asti.

Kaste-hanke oli iso satsaus

Kaste-ohjelma on sosiaali- ja terveysministeriön alainen kansallinen kehittämisohjelma, ja Säkylä on ollut mukana lasten ja nuorten syrjäytymistä ehkäisevässä *Pois Syrjästä* Kaste-hankkeesta vuodesta 2014.

– Hanke on ollut Säkylältä iso oma voimanponnistus, sillä harvalla pienellä kunnalla on tähän liittyvää omaa projektia. *Pois Syrjästä* -hanke nähtiin taalla kuitenkin tärkeänä yksittäisen kunnan palvelujen kehittämisen keinona, Kalevi Mäkipää sanoo.

Ronja Kuokkanen puolestaan muistuttaa, että Kaste-hankkeen tavoitteena on ylipäättää asiakasosallisuuden kehittäminen.

– Lapsiperheiden kannattaa nyt käyttää raadin mahdollisuus hyväkseen, Mäkipää ja Kuokkanen toteavat.

Yliopistoyhteistyö alkamassa

Syksyllä Säkylän kunta aloittaa myös tiiviimpää yhteistyötä Tampereen yliopiston Porin yksikön kanssa. Syksyksi on suunnitteilla ikäihmisten mie-

Mistä kyse?

► Maksuttomat kansalaisraatipäivät järjestetään 12.5. ja 14.5. Tupalan Hovissa.

► Sitovat ilmoittautumiset 25.4. mennessä joko puhelimitse 044 377 4529 tai sähköpostitse osoitteella ronja.kuokkanen@sakyla.fi.

► Kansalaisraatiin voivat ilmoittautua alakouluikäisten lasten vanhemmat, ja raatiin otetaan rajoitetusti osallistujia.

► Tilaisuuden järjestävät Säkylän kunta ja Kaste-hanke.

lipidemittaus lähipalveluista, ja myös pienryhmäkeskusteluja ja raatipäivää on tulossa.

– Porin yliopistokeskuksessa on ymmärretty hyvin se työ, mitä meillä on tehty kuntalaisten osallisuuden eteen, toteaa Kalevi Mäkipää.

Ronja Kuokkanen tähden-tää, että Säkylän kunta on mielenkiintoinen kohdepaikkakunta, koska täällä on pitkä kokemusta kuntalaisten palvelujen kehittämisestä erilaisilla menetelmillä. Niin nuorten kuin ikäihmistenkin kansalaisraadista ja niiden keskusteluista on ollut myös konkreettisia vaikutuksia palveluihin. ✱

LAPSIPERHEIDEN KANSALAIKRAATIPÄIVÄT

Ohjelma

Aika: torstai 12.5 ja lauantai 14.5.2016

Paikka: Tupalan Hovi, Jussilantie 1, Säkylä

Ohjelma:

Torstai 12.5. klo 17-20

17.00-17.15 Tervetuloa ja aloitus

17.15-18.00 Kunnan lapsiperheiden palvelut ja harrastusmahdollisuudet

18.00-18.45 Essi Juvakka, psykologi, psykoterapeutti, perheterapeutti:

Riittävän hyvä riittää. Vanhemmuus: elämän suurin haaste

- Pärjääkö vanhempana hengissä? Näin onnistun ja luotan itseeni vanhempana
ja otan huomioon erilaiset lapset ja aikuiset.

18.45-19.00 Iltapala

19.00-19.45 Maaret Vuorenmaa, sh, TtT, tutkija, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto:

Perheiden osallisuus ja sen vahvistaminen lasten palveluissa

19.45-20.00 Päätös

Lauantai 14.5. klo 10 -15

10.00-10.15 Aloitus ja ohjeistus päivään

10.15-12.00 Keskustelu pienryhmissä

12.00-12.30 Lounas noutopöydästä

12.30-14.00 Julkilausuman kokoaminen

14.00-14.30 Kahvi

14.30-15.00 Julkilausuman luovuttaminen ja päätös

Tarjoilut ovat osallistujille maksuttomia.

*Julkilausuma*Säkylän lapsiperheiden kansalaisraadin julkilausuma**Johdanto**

Säkylässä tulee kaikissa lapsiperheitä koskevissa asioissa kuunnella lasten ja vanhempien ääntä sekä arvostaa heidän näkemyksiään. Korostamme myös lapsiperheiden osallisuuden vahvistamista.

Lapsiperheiden kuuleminen –Hei kuulkaa ja arvostakaa meitä!

- Päättäjien jalkautuminen yleisiin tapahtumiin sekä vanhempainiltoihin, jotta he tapaavat lapsiperheitä kasvokkain.
- Olemassa olevien yhdistysten kuten vanhempainyhdistysten ja muiden valmiiden kanavien hyödyntäminen lapsiperheiden toiveiden ja tarpeiden kuulemisessa ja välittämisessä.
- Lapset tulee ottaa mukaan toimintaympäristöjen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Tiedotus ja avoimuus – Ei puskaradiolle!

- Ammattihenkilöstön vaitiolovelvollisuuden tulee toteutua kaikissa tilanteissa. Henkilöstön koulutus. Tiedotus tulee muuttaa ajantasaiseksi, näkyväksi, tasapuoliseksi ja informatiiviseksi.
  - o Tällä hetkellä tiedottaminen herättää enemmän kysymyksiä kuin antaa vastauksia.
  - o Kunnan verkkosivuilla on vanhentunutta tietoa ja lomakkeita on vaikea löytää.
  - o Tieto kunnan palveluista tulee olla kaikkien saatavilla tasapuolisesti ja niistä tulee tiedottaa avoimesti kaikille (esimerkiksi kaikki päivähoidon eri mahdollisuudet).
  - o Kuntaan muuttaville lapsiperheille tulee lähettää ajantasainen tietopaketti kunnan, seurakunnan ja yhdistysten tarjolla olevista palveluista.

Wilma –järjestelmän käyttöönotto koko kunnan alueelle varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Wilman käytön yhdenmukaistaminen ja koulutus työntekijöille ja perheille.

Ennaltaehkäisy Kun lapsiperhe hakee apua, sitä pitää saada!

Ennaltaehkäisevä ja matalankynnyksen perhetyö mahdolliseksi kaikkiin lapsiperheisiin. Esimerkiksi mahdollisuus saada perhetyöntekijän käyntejä kaikille kotihoidontukeen oikeutetuille. Kertakin voi riittää. Perhetyön saamisen kriteerit tulee selkeyttää.

Koulutettujen ohjaajien vetämiä vertaistukiryhmiä tulee olla tarjolla eri-ikäisten lasten vanhemmille (esimerkiksi raskaana olevat, vauvaperheet, päiväkotikäisten, ala-kouluikäisten sekä teini-ikäisten lasten vanhemmat mukaan lukien erityislapsiperheet).

Vertaisryhmä- ja harrastetoimintaa tulee järjestää enemmän myös isille.

Vanhemmille tulee järjestää asiantuntijaluentoja, kaikkien koulujen yhteisiä vanhempainiltoja ja koulujen ja päiväkotien avoimien ovien päiviä.

Vanhemmille tieto siitä, että heillä on mahdollisuus tulla seuraamaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toteuttamista.

Kulttuuripalvelut – Väriä lasten kylään!

- Kädentaito- ja harrastetoimintojen lisääminen.
- Musiikki- ja muun kulttuuriharrastustoiminnan elävöittäminen.
- Koulujen kerhotoiminnan monipuolistaminen siten, että kaikilla on mahdollisuus käydä kerhoja omalla koulullaan.
- Kirjastotilojen ja -toiminnan monipuolistaminen.

Toimijoiden välinen yhteistyö –Yhdessä olemme vahvempia ja monipuolisempia!

- Lapsiperheille toimintaa järjestävien yhdistysten välisen yhteistyön lisääminen ja yhdistysten tutustuminen toisiinsa.
- Kunnan ja kolmannen sektorin välisen yhteistyön lisääminen ja päällekkäisyyksien kartoittaminen ja koordinointi.

Työn ja perheen yhteensovittaminen –Päivähoidon tulisi pysyä ajan tasalla työelämän muutoksissa!

- Päivähoidon saaminen ja joustavuus työajoista riippumatta kaikille.
- Varahoidon saamisen tulee olla varmaa ja perheille tuttua ja turvallista.
- Lastenvahtiringin perustaminen. Aina ei ole mahdollista hyödyntää sukulaisia. Kaikilla ei ole sosiaalista turvaverkkoa.

Seuranta

Kansalaisraadın julkilausuman etenemisestä tiedotetaan kootusti vuoden kuluessa kaikille kuntalaisille. Kansalaisraadın jäsenille järjestetään palautetilaisuus kevään 2017 aikana.

Säkylässä 14.5.2016

Katri Suominen

